

*Данијела Николић**

*Факултет за међународну политику и безбедност,
Универзитет „Унион – Никола Тесла”, Београд*

АМЕРИЧКО–РУСКИ ОДНОСИ: БАЛАНСИРАЊЕ ИНТЕРЕСА И СТРАХОВА

Сажетак

Флуктуација америчко–руских односа упућује на чињеницу да корелација ове две земље представља један од најзначајнијих и најкомплекснијих аспеката глобалне политике, те да је испреплетана фазама сарадње и ривалитета који континуирано утичу на формирање глобалног поретка. Са блоковском поделом света на „Исток” и „Запад”, управо су односи ове две силе одређивали дешавања и обликовали политичке прилике на светској геополитичкој сцени. Са сваком сменом администрација, конкурентски однос Вашингтона и Москве бива настављен, праћен ограниченим ентузијазмом ка сарадњи, претежно у домену контроле наоружања и борбе против глобалних претњи. Циљ овог рада је да се, анализирајући иницијалну фазу побољшања односа подстакнуту тенденцијом „ресетовања”, као и избијање новог таласа тензија у америчко-руским односима, идентификују кључни догађаји и политике које су обликовале односе Сједињених Америчких Држава и Руске Федерације на почетку 21. века, као и да се укаже на узроке неуспеха „ресетовања”. Посебна пажња посвећена је утицају успона Кине и растућем значају групације БРИКС као фактора који додатно компликују билатералне односе. Методолошки,

* Имејл адреса: ninadaca@yahoo.com; ORCID: 0009-0005-1824-3398.

рад се заснива на хронолошко-дескриптивној анализи, уз ослањање на релевантну литературу, званичне документе и научне студије. Овај приступ омогућава објективнији увид у кључне процесе који обликују америчко-руске односе у савременом међународном систему. Рад се ослања на три основна теоријска оквира из области међународних односа, реалистички, либерални и конструктивистички, који омогућавају интеграцију емпиријских и теоријских аспеката у тумачењу билатералних динамика.

Кључне речи: Сједињене Америчке Државе, Руска Федерација, „ресетовање”, геополитика, БРИКС, Кина

УВОД

Односи између Сједињених Америчких Држава и Руске Федерације представљају један од кључних фактора обликовања глобалне политике у постхладноратовском периоду. Динамика сарадње и ривалства између ове две силе одређивала је ток многих међународних процеса, при чему је свако приближавање или удаљавање имало значајне импликације по безбедност, стабилност и међународни поредак (Ziegler 2014, 672–674; Rumer and Sokolsky 2019, 5–6). Проблем истраживања у овом раду јесте разумевање разлога због којих је политика „ресетовања” америчко-руских односа, која је у почетку носила потенцијал за сарадњу, довела до продубљеног неповерења и конфронтације. Истраживање настоји да разјасни разлоге неуспеха иницијативе „ресетовања” америчко-руских односа, узимајући у обзир како супротстављене стратегије Вашингтона и Москве, тако и глобалне промене као што су успон Кине и јачање БРИКС-а као алтернативног центра моћи. У том контексту полази се од претпоставке да, упркос повременим покушајима сарадње, америчко-руски односи дугорочно остају оптерећени структурним неповерењем, које се периодично продубљује током међународних криза, чинећи сваки нови покушај приближавања сложеним и непредвидивим.

Рад је усмерен на одговоре на следећа истраживачка питања: због чега политика „ресетовања” није успела и који су узроци продубљеног неповерења; да ли је неуспех последица искључиво супротстављених стратегија или и ширег међународног окружења;

у којој мери структурно неповерење утиче на дугорочне билатералне односе; и како успон Кине и улога БРИКС-а обликују америчко-руске односе. Структура рада је таква да обухвата историјски контекст и кључне моменте постхладноратовских односа, анализу иницијативе „ресетовања”, као и утицај БРИКС-а и успон Кине, како би се у закључку дала процена перспектива будућих америчко-руских односа. Циљ рада је да се сагледају кључни моменти у америчко-руским односима на почетку 21. века, са посебним освртом на политику „ресетовања” и разлоге њеног неуспеха, као и да се анализирају додатни фактори који компликују билатералне односе, пре свега успон Кине и улога БРИКС-а у глобалној политици (Rodriguez-Triossi 2024; Piper 2015, 1–2). Методолошки приступ рада заснован је на хронолошко-дескриптивној анализи, која омогућава систематско праћење и тумачење динамике америчко-руских односа током првих деценија 21. века. Хронолошки аспект омогућава праћење постепених промена у билатералним односима, идентификацију кључних фаза сарадње и конфронтације, док дескриптивни аспект пружа могућност детаљног приказа политичких, економских и безбедносних фактора који обликују билатералне односе. У анализи су коришћени разноврсни извори, укључујући рецензирана академска истраживања, монографије, чланке аналитичких центара, као и званичне документе и изјаве релевантних државних институција, што омогућава проверљивост и објективност представљених података. Поред тога, рад интегрише анализу релевантних медијских извора и стручних коментара, при чему је посебна пажња посвећена разликовању фактичких података од тумачења и интерпретација.

Методологија рада је интердисциплинарна и компаративна, састављена од више нивоа анализе. Билатерални ниво фокусира се на анализу кључних иницијатива, као што је политика „ресетовања”, и њихових ефеката на односе двеју сила. Регионални ниво обухвата улогу трећих актера, пре свега Кине и БРИКС-а, као фактора који модификују билатералну динамику, док глобални ниво пружа оквир за посматрање америчко-руских односа у ширем међународном систему, укључујући безбедносне и економске трансформације и структурно неповерење које дугорочно обликује стабилност и поредак. Истовремено, анализа се ослања на теоријске основе из области међународних односа, које омогућавају дубљу интерпретацију емпиријских налаза. Реалистичка перспектива послужила је за тумачење безбедносних интереса и равнотеже снага, либерална за

разумевање институционалних и економских фактора који подржавају иницијативе сарадње, док конструктивистички приступ указује на улогу перцепција, идентитета и историјских наратива у обликовању спољнополитичког понашања. Комбинацијом ових приступа рад пружа систематско, аналитичко и синтетичко тумачење америчко-руских односа, омогућавајући интеграцију емпиријских и теоријских аспеката и обезбеђујући целовит и прецизан увид у краткорочне кризе, фазе сарадње и дугорочне структурне факторе који обликују билатералне и глобалне политичке процесе.

ИСТОРИЈСКИ КОНТЕКСТ – ХРОНОЛОГИЈА ПОСТХЛАДНОРАТОВСКИХ ОДНОСА

Америчко–руски односи, посматрајући историјски контекст, перманентно су праћени конфронтацијама. Константно надмудривање уочљиво је на свим нивоима, почев од идеолошких, па све до војних и политичких. Није занемарљива чињеница да су геополитичке околности настале распадом Совјетског Савеза као и креирање независне државе Руске Федерације (РФ) отворили прилику Сједињеним Америчким Државама (САД) за успостављање глобалне доминације, која је преовлађавала постхладноратовском ером све до почетка 21. века и ступања Владимира Путина (*Владимир Владимирович Путин*) на чело Русије (Ziegler 2014, 672–673). Као што истиче Караганов (*Сергей Караганов*), постхладноратовски поредак је за Русију представљао период у којем је Запад настојао да одржи доминацију док је Москва покушавала да обнови свој статус велике силе (Karaganov 2018, 85–93). Међутим, не треба занемарити чињеницу да су у ери „нове” Руске Федерације, постојале иницијативе ка успостављању одређеног вида сарадње и приближавања Москве и Вашингтона. Иницијална сарадња видљива је кроз низ споразума, од потписивања Споразума о смањењу и ограничавању стратешког, офанзивног наоружања (Strategic Arms Reduction Treaty II, START II), затим мултилатералног споразума о конвенционалним снагама у Европи (Treaty on Conventional Armed Forces in Europe, CFE), као и преговора око услова уједињења Немачке и њеном чланству у НАТО, те организовања Мадридске конференције о Блиском истоку (Rumer and Sokolsky 2019, 5–6). Ипак, иницијативе су биле оптерећене тадашњим економским потешкоћама у РФ, али и тенденцијама ширења савеза НАТО на Исток (Rutland and Dubinsky 2008, 245),

пре свега ка Украјини и Грузији (Åslund and Kuchins 2009, 142) и другим некадашњим чланицама Варшавског пакта, што је Москва тумачила као претњу по националну безбедност (Kober 2003, 594). Русија је постојање могућности реализације неког вида сарадње са Вашингтоном доживљавала као својеврстан пут ка модернизацији, а у исто време је тежила осигуравању места за столом „значајних играча” на светској политичкој сцени (Smith 2004, 1). Међутим, диференцијација интереса и све јасније разграничавање Вашингтона и Москве, изашло је на површину посебно након америчке интервенције у Ираку 2003. године, а затим и руско-грузијског рата 2008. године, наглашавајући супротне позиције и погледе на дешавања која су била у току. Каснији догађаји продубили су неповерење на релацији Москва-Вашингтон, који су кулминирали у отворене тензије и „ставили су на чекање” могућност даље сарадње. Ово поставља основу за анализу иницијативе „ресетовања”, чији неуспех је делимично условљен овим историјским оквиром.

РЕТРОСПЕКТИВА „РЕСЕТОВАЊА” – ОД САРАДЊЕ ДО НЕПОВЕРЕЊА

Клима неповерења наставиће се до победе Барака Обаме (*Barack Hussein Obama II*) на председничким изборима у САД 2008. године. Обамина администрација сматрала је побољшавање односа са Русијом једним од кључних питања за решавање бројних глобалних проблема, па је самим тим инициран процес „ресетовања односа” са Руском Федерацијом. Питања контроле нуклеарног наоружања, борбе против тероризма и управљања економским кризама, били су неки од проблема са којима се Вашингтон није могао ефективно суочити сам, без руске помоћи (Rumer and Sokolsky 2019, 4). Уз то, Вашингтон је препознао значај сарадње са Москвом по питању разрешења сукоба у Кореји, Авганистану, Сирији, Украјини, и др, истакавши да постоји реална потреба за „ресетовањем односа”, у циљу избегавања ескалације физичког сукоба на глобалном нивоу, али и у сајбер простору, па и у свемиру (4). „Ресетовање” односа пре свега подразумевало је окретање ка дијалогу, неговању дипломатских односа и јачању сарадње у областима од заједничког интереса (Åslund and Kuchins 2009, 139). Из руске перспективе, политика ресетовања је од самог почетка носила озбиљна ограничења. Алексеј Арбатов (*Алексей Арбатов*) наглашава да је иницијатива била ометена

структурним неповерењем и да „иако је постојала воља за договором, недостатак узајамног поверења и различити безбедносни приоритети онемогућили су трајни успех” (Arbatov 2008, 3–4). Слично томе, у новијој анализи Арбатов указује да модернизација нуклеарних снага и страх од губитка паритета „јачају перцепцију претње и продубљују конфронтацију” уместо да допринесу стабилности односа (Arbatov and Miller 2021, 44).

Покушај успостављања бољих односа са Москвом није својствен искључиво Обаиној администрацији. Оптимизам ка унапређењу односа са Руском Федерацијом виђен је и раније, у првим данима администрације Била Клинтона (*William Jefferson Clinton*) и Џорџа Буша Млађег (*George Walker Bush*), што указује на постојање одређене вишеслојности у динамици америчко-руских односа: с доласком нове администрације, јавља се тенденција покушаја успостављања бољих односа на релацији Москва-Вашингтон; при одласку сваке администрације, односи са Русијом бивају на најнижем нивоу од завршетка Хладног рата (Rumer and Sokolsky 2019, 6). Када говоримо о Клинтоновој администрацији сукобљени интереси око, у то време актуелних жаришта, између осталих и етносепаратистичких тенденција Чечена, рата у Босни и Херцеговини, рата на Косову и Метохији (Rutland and Dubinsky 2008, 243, 246) стали су на пут процесу „ресетовања”. Иницијално позитиван став по питању Руске Федерације администрација Џорџа Буша Млађег исказала је након терористичког напада у Њујорку 11. септембра 2001. године, када је Москва Вашингтону нудила сарадњу у борби против терориста у Авганистану (Smith 2004, 6). Ипак, повремени позитивни сигнали и покушаји унапређења односа не успевају да одрже потребан континуитет.

Неслагање Москве са војнополитичким потезима Вашингтона, најпре по питању инвазије на Ирак 2003. године, затим пружања подршке такозваним „обојеним револуцијама” у Јерменији (2003), Украјини (2004) и Киргистану (2005) (Ziegler 2014, 672) довели су до поновног сукоба интереса и удаљавања. Руска администрација је назначена неслагања перципирала као „тактичка, а не стратешког карактера” (Smith 2004, 2), умањујући значај потенцијала урушавања односа САД и РФ. Како је још 2007. нагласио Путин на Минхенској конференцији о безбедности, униполарни свет није прихватљив модел за Русију, што јасно указује на дугорочну основицу конфронтације са Западом (Putin 2007). Све наведено још једном је вратило односе

две силе у пређашње, крајње конфликтно стање (Rumer and Sokolsky 2019, 9). Администрација Барака Обаме имала је тежак задатак имајући у виду да је стање америчко-руских односа уочи његовог доласка на власт било на најгорем могућем нивоу. Једина опција је била конструктиван приступ поновном успостављању сарадње.

Постојање могућности унапређења био је довољан сигнал да Обама пред своју администрацију овај задатак постави као компаративну предност. Са јасним циљем унапређивања америчко-руске сарадње у фебруару 2009. године, руски председник и амерички потпредседник, Дмитриј Медведев (*Дмитриј Анатолевич Медведев*) и Џо Бајден (*Joseph Robinette Biden Jr.*), представили су на Минхенској конференцији идеју „ресетовања односа” (Pifer 2014, 112; Çoban 2021, 98). Треба ипак истаћи да Вашингтону у датом тренутку није било нужно да развија позитиван однос са Москвом, али би се свакако уз помоћ Русије, отворила могућност окончања започетих ратова у Ираку и Авганистану, али и спречавање сукоба Запада против ИР Иран (Pifer 2014, 112). У јулу 2009. године, председник Руске Федерације Дмитриј Медведев објављује отварање „руског неба” за америчке војне авионе на путу ка Авганистану, а у септембру исте године, председник САД Барак Обама објављује напуштање идеје о изградњи система ПВО у Источној Европи (112). Наведене акције указивале су на својеврсно приближавање, које је било увертира за иницијативе које следе. САД и РФ у овом периоду заједнички делују на три битна фронта: потписују споразум „Нови СТАРТ” (*New START*), приступају решавању питања система ПВО планираног за Источну Европу, као и решавању питања Авганистана.

Највећи допринос „ресетовању” америчко-руских односа дало је потписивање Споразума о смањењу стратешког наоружања, „Нови СТАРТ” (Russell 2022, 2). Овај споразум, постигнут 8. априла 2010. године у Прагу, обавезао је две потписнице да смање број стратешких нуклеарних глава на 1.500 (The White House June 24, 2010) и ограниче број распоређених лансера (Pifer 2014, 113). Иницијатива и ангажовање око споразума „Нови СТАРТ” представљала је значајан корак ка обнови поверења на релацији Вашингтон-Москва, а уједно и најјачи показатељ потенцијала сарадње ове две силе (Çoban 2021, 99). Заједничко ангажовање на спречавању нуклеарног наоружавања ИР Иран, као и питање превенције пролиферације нуклеарног наоружања свакако је централна тачка америчко-руске сарадње током Обаминог првог мандата (Pifer 2014, 113–114). Наиме, у мају 2010. године, Руска

Федерација и НР Кина придружиле су се америчкој иницијативи при Савету безбедности УН по питању увођења санкција Техерану због нуклеарног програма (Lukyanov 2009, 3; Çoban 2021, 101; The White House June 24, 2010).

Прве тешкоће у наставку процеса „ресетовања” настале су око питања војне интервенције у Либији (Pifer 2014, 115), те западне подршке протестима на Блиском истоку и на северу Африке у оквиру „Арапског пролећа” (Rumer and Sokolsky 2019, 9). Москва је недвосмислено изражавала забринутост око „америчког приступа” међународним кризама, позивајући, још једном, на немешање у унутарполитичка питања других држава. Одговор САД-а на упирање прста Русије резултирало је, између осталог, америчким увођењем санкција руским званичницима идентификованим као лица одговорна за кршење људских права, а нарочито у вези са смрћу адвоката Сергеја Магницког (*Сергей Леонидович Магнитский*)¹ (Russell 2022, 3). Уследило је драстично урушавање америчко-руских односа, праћено критикама, прекидом сарадње и укидањем раније договорених привилегија на релацији Москва-Вашингтон.² Убрзо након увођења „Закона Магници”, 2013. године, нови сукоб САД и РФ распламсао се око Едварда Сноудена (*Edward Joseph Snowden*), који добија заштиту и азил од Москве (Trenin 2014, 7; Russell 2018, 2).

Потенцијал за сарадњу у контексту америчко-руских односа указало је на постојање могућности за изградњу добрих односа, међутим, анализираних несугласице, попут оних око америчког упуца у унутарполитичка питања Либије, а касније и других држава оптерећених „Арапским пролећем”, те различитим схватањем концепта људских права, резултирале су атмосфером огромног неповерења (Stent 2015, 129), који ће додатно ескалирати током другог мандата Барака Обаме, у трајању од 2013. до 2017. године (Çoban 2021, 102). У овом периоду постало је евидентно да политички суживот САД и РФ готово да није остварљив услед несавладивих размимоилажења око круцијалних питања, попут спољнополитичких, али исто тако и унутарполитичких питања на локалном, регионалном и светском нивоу. Супротстављени интереси на Блиском истоку, као и

¹ Сергеј Магницки био је руски адвокат који је оптужио полицијске службенике за корупцију, а затим умро у затвору. Више о томе у Judah, Kobzova, and Popescu 2011, и Russell 2022.

² У наведеном периоду, руска администрација је објавила листу америчких држављана којима је забрањен улаз у РФ. Више о томе у Pifer 2015, 118.

у Европи, те несугласице око виђења међународног права (Hirss 2019, 112; Kaczmarski 2009, 1) уз перманентно интегрисани политички притисак и одбијање компромиса постали су јасан индикатор дубоког неповерења (Rumer and Sokolsky 2019, 23–36). Једнострани потези који су уследили у наредном периоду продубљивали су јаз у америчко-руским односима.

Када говоримо о унилатерализму Русије насупрот мултилатерализму Запада (Hirss 2019, 106–108), руска анексија Крима 2014. године и почетак сукоба у Донбасу у први план истичу гледиште Москве да јој за спровођење политичких и војних одлука није потребна сагласност Запада, ни међународних организација. Уводећи санкције Русији као одговор на анексију Крима и догађаје на југоистоку Украјине, у сагласју са Европском унијом и другим страним партнерима, САД наглашава свој став по питању акција изведених од стране Москве (Ziegler 2014, 673). Самим тим, руска анексија Крима и последични сукоб у Донбасу представљају критичну раскрсницу у америчко-руским односима (Rumer and Sokolsky 2019, 10) и својеврсни „камен спотицања”, након којег односи нису успели да се поправе (Ziegler 2014, 674). Не треба испустити из вида да су наведени сукоби били увертира за регионални сукоб – специјалну руску војну интервенцију у Украјини, која је у току.

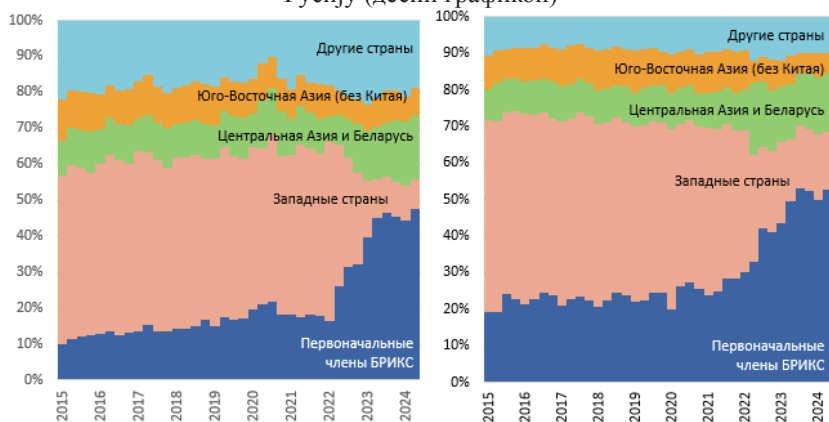
Наиме, ефекат сукоба у Украјини активирао је тенденције ка поновној подели света на Исток и Запад, пружајући Русији могућност за отварање сарадње са другим партнерима. Последњих деценија сведочимо развоју све глобализованијег и мултиполарнијег светског поретка, у коме захтев за мултилатерализмом добија све изражајнији карактер. Један од резултата оваквих тенденција, 2009. године био је и оснивање групе БРИКС, која је еволуирала у плурилатералну институцију самита, коју и скептици и заговорници препознају као неизоставног учесника у међународном систему.

УТИЦАЈ БРИКС-А НА АМЕРИЧКО–РУСКЕ ОДНОСЕ

Ставови Русије о глобалном поретку и њеном сопственом спољнополитичком курсу супротстављени су ставовима САД, што је подстакло политичке личности и лидере обе земље да постану гласнији у критиковању свог бившег хладноратовског противника (Trenin 2014, 7). У условима дубоког неповерења, долазеће Трампове администрације и администрација Џоа Бајдена, настојале су да

обликују америчко-руске односе. Са Трампом (*Donald John Trump*) на челу, САД су жонглирале између позитивних изјава о сарадњи и негативних гестова санкционисања, док је Бајденова администрација имала строжи приступ према Русији, стављајући у фокус сајбер безбедност, владавину људских права и подршку савезницима у Европи. Увођење санкција Русији од стране САД и ЕУ 2022. године, због рата у Украјини, био је потез усмерен на економско ослабљивање Русије и обуздавање њених претензија. Међутим, глобална политичка сцена данашњице има „нове” играче. Земље БРИКС-а преузеле су од Запада трговинску сцену Русије. Од почетка рата структура спољне трговине Русије претрпела је значајне промене. Фундаментална промена трговинских путева утицала је на најмање 40% извоза и увоза робе. Главне промене су се десиле током 2022. и 2023. године, када су током годину и по дана првобитне чланице БРИКС-а³ замениле западне земље као главне трговинске партнере Русије. Њихово учешће у спољнотрговинском промету порасло је са 20–25% у 2022. на 45–55% у 2024. години (АСРА 2025).

Слика 1. Правци извоза робе из Русије (леви графикон) и увоза робе у Русију (десни графикон)

Извор: ММФ, националне агенције, прорачуни АСРА.⁴

³ Од 2006. до 2011. организација је укључивала Бразил, Русију, Индију и Кину.

⁴ Прорачуни су направљени коришћењем огледних цифара из других земаља, пошто Федерална царинска служба Русије тренутно не објављује податке са довољно детаљним прегледом по правцима трговине и роби. Насупрот томе, подаци о увозу у Русију су узети из контра статистике о извозу земаља трговинских партнера.

Економска снага држава је веома значајна, али су САД тренутно, у поређењу са земљама БРИКС-а, далеко од економског примата. „Јесу свакако и даље у врху, али се појављују нови играчи који се могу такмичити са њима. Време униполарног света је прошло, а велике силе морају што пре да прихвате такво стање. Данас на свету постоји велики број моћних земаља, које са собом носе нову димензију непредвидивости. Немогуће је предвидети којим ће путем кренути светско друштво, али јесте неопходно истаћи да су могуће последице забрињавајуће” (Stojadinović 2024, 99).

Значајну улогу у преиспитивању односа моћи у светској политици одиграо је и успон БРИКС-а, имајући у виду да блок представља више од половине светске популације, заузима огромне територије, има неке од највећих економија и поседује нуклеарно оружје. БРИКС је акроним за асоцијацију пет великих националних економија у успону: Бразил, Русија, Индија, Кина и Јужна Африка. Свих пет су чланице групе Г20 (20 економија које имају централно место у међународном финансијском систему због величине, броја становника или географске локације) (Piper 2015, 1).

Појављивање БРИКС-а на међународној сцени представља значајан изазов либералном поретку који предводе САД (Rodriguez-Tríosси 2024). БРИКС, иако окупља водеће економије света, није ограничен само на сарадњу у домену економије, већ делује и као значајан политички актер, превазилазећи на тај начин само економску сферу. Политичко деловање произашло је, не само као резултат историје политичке маргинализације глобалног југа, већ и због колонијализма и његовог наслеђа. У том погледу политика БРИКС-а је под утицајем „борбе за признавање земаља у развоју као пуноправних и равноправних партнера-држава”. На исти начин политика БРИКС-а промовише државе са специфичним развојним потенцијалима (Piper 2015, 15). Сарадња започета иницијално око питања из области међународне политичке економије прелила се у конвенционалније области међународних односа, најпре око противљења политичком унилатерализму САД, који је заправо често усклађен са његовим економским унилатерализмом.

Међутим, упркос заједничкој тежњи ка конфронтирању САД, треба имати на уму да све чланице БРИКС-а перципирају своју позицију као, ако не као политичког хегемона, оно барем као лидера у својим регионима (18). Овакав став може бити проблематичан

за будући развој овог блока. Неоспорно је да се у југоисточној Азији (као и у целом свету) са неповерењем посматра кинеска експанзија. Бразил је главни добављач робе за Кину и ослања се на њу у постизању успеха на економском плану, али се две силе такмиче за ресурсе у Африци. Русија и Кина имају заједничке интересе, али исто тако и извесна неслагања (18). Наиме, Русија је задржала значајну економску моћ, упркос бројним изазовима. На политичком плану она и даље настоји да у Азији обезбеди услове који ће омогућити поновну консолидацију без „уплитања споља”, притом не занемарујући други главни приоритет, а то је обнова утицаја у постсовјетском простору.

Чланство Русије у БРИКС-у представља средство за унапређење њеног утицаја у међународним односима и учешће у глобалним процесима, са фокусом на економске и политичке интересе, укључујући подстицање мултиполарног светског поретка. За разлику од Русије, Сједињене Државе у својој спољној политици у већој мери делују кроз институције које контролишу или утичу на Запад, као што су НАТО, Светска банка или ММФ. Док Русија настоји да унутар БРИКС-а учествује у реформисању постојећих међународних норми како би оне биле прихватљиве свим чланицама, САД углавном заговарају очување постојећег глобалног поретка који одражава њихове интересе и стандарде (Sergunin 2020). Чланство Русије у БРИКС-у јој пружа могућност да активно доприноси глобалним дискусијама о питањима као што су економски развој, безбедност и климатске политике, док САД ове теме обично промовишу кроз западне платформе.

Глобална политика данашњице изнедрила је различите међународне и регионалне организације основане у различитим деловима света. Њихово оснивање некада је базирано на географској близини, али чешће су у питању организације које своје оснивање дугују заједничким интересима или проблемима које треба решавати у датом региону. С тим у вези, на савременој геополитичкој сцени не може се порећи значај БРИКС-а као међународне институције. „Током своје историје, организација је пружала снажну подршку нацијама у развоју и на тај начин стекао репутацију чувара. Најава да лидери БРИКС-а имају жељу да прошире њихову организацију, која је уследила током четрнаестог самита БРИКС-а, који је одржан у Пекингу, у Кини, 2022. године, изазвала је велику пажњу у различитим регионима света” (Kipgen and Chakrabarti 2022, 445).

Са друге стране, константни предлози за проширење НАТО-а и Европске уније, те рат у Украјини, у великој мери су утицали на међународну политику. Стратегија проширења НАТО-а суочила се са својеврсним одговором од стране БРИКС-а у виду његове политичке експанзије. Међутим, експанзија ове врсте има и своја ограничења, која се најпре тичу изазова са којима се свака од водећих земаља БРИКС-а суочава. „Кина, Индија и Русија, три најмоћније владе које чине групацију БРИКС, изложене су искушењима у унутрашњим и међународним пословима. Инвазија Русије на Украјину, спорови у индо-пацифичком региону, територијални спорови у Јужном кинеском мору, и кинеска политика једне нације су неки од проблема који креирају глобалну политику” (446). Различити покушаји дестабилизације покушани споља, имали су за циљ својеврсни раздор међу водећим чланицама БРИКС-а. Упркос многобројним геополитичким изазовима, сарадња две велике силе, Русије и Кине, успешно одолева. Однос на релацији Русија-Кина дефинише својеврсна рутину, иако често симболична, те војна сарадња, попут заједничких вежби, заједничких ваздушних патрола изнад Пацифика, напредна продаја руског оружја и обука кинеских официра на руским академијама. Ово је заправо и један од разлога зашто се америчко-руско партнерство не може у скоројјој будућности материјализовати.

За Русију, САД су и даље главни ривал, па с тим у вези мало шта могу САД да понуде да придобију добру вољу Кремља. Ако би САД попустиле у Европи, Африци и Блиском истоку, свакако би могле да се опросте од свог статуса моћне силе, што у реалном сагледавању није опција, јер Америка не може да плати такву цену (Joffe 2021, 6). САД теже да одрже постојећи поредак, јер он представља темељ њихове актуелне позиције. Ипак, Кина и Русија јесу ревизионистичке силе које желе много већи део глобалног колача (6). Та тежња ујединила их је у заједничком наступању и конфронтацији према Западу. Потези који повлаче западне силе, предвођене САД, као и много пута раније, одређују правац кретања конкурентских блокова. Изградња снажнијег партнерства између Пекинга и Москве резултат је актуелног стања светске политике. Све наведене околности усложњавају ситуацију на светском нивоу и подижу значај регионалних међународних група.

Амерички-руски односи и данас балансирају од потенцијалне могућности сарадње, до агресивне нетрпељивости. Заглибљени у

продужени сукоб око Украјине, Блиског истока и енергетике, наводи на закључак да су овакви односи резултат супротстављених погледа на свет. Изражено међусобно неповерење знатно је интензивније него што би се могло закључити из повремених изјава председника САД и РФ (Моуар 2021, 17). Путин је таргетирао, у више наврата, и под руководством различитих америчких администрација, САД као узрочника нарушавања међународног поретка и узрочника ометања позитивног развоја и унапређења америчких-руских односа. Убеђен да је Русија морално супериорна у односу на декадентни Запад, он тежи да врати Русију на њено право место утицаја у Европи. Мало што указује на то да ће се Путиново гледиште променити, а самим тим и однос две силе. Ипак „историја сугерише да се односи две нације никада не погоршавају толико да је немогуће пронаћи заједнички језик ако обоје виде да им амбиције треће нације више прете” (Roberts 2021, 21).

УСПОН КИНЕ

Чињеница је да успон Кине суштински мења поставку међународног система. Раст кинеске привреде последњих неколико деценија на пиједестал ставља тенденцију да ће се Сједињене Америчке Државе, још једном суочити са потенцијалним равноправним опонентом. Процват Кине и њено избијање ка водећој позицији вишеструко представља системски изазов за САД, други такве врсте након Совјетског Савеза. Реакције Запада на чињенице и динамике успона Кине још увек представљају својеврсну мешавину „рефлекса и нетрпељивости, радозналости и жеље за разумевањем, као и интереса за сарадњом” (Elzner 2021, 85). Контрадикторност произилази из спремности за сарадњом, развијањем конкурентности са једне стране, док у исто време долази до изражаја и све већа агресивност и непријатељство. С тим у вези, „разборито је да амерички државници траже помоћ Русије услед продубљивања конфронтације са Кином” (Cropsey 2021, 5). Андреј Кортунув (*Andrey Kortunov*), генерални директор Руског савета за међународне послове (Российский совет по международным делам, РСМД), указује да је успон Кине променио динамику троугла САД-Русија-Кина, чинећи Москву све више зависном од стратешког партнерства са Пекингом.

Посматрајући кроз историју, није први пут да САД траже савезника за обуздавање силе у успону. Ричард Никсон (*Richard Milhous Nixon*) је 1971. године у изненадној посети Кини, утирао пут дипломатском повезивању две земље, са циљем умањења утицаја совјетских на кинеске комунисте. Хенри Кисинџер (*Henry Alfred Kissinger*) је, као препредени члан америчке администрације, са циљем обуздавања Совјетског Савеза, желео да увуче тада много слабију и сиромашнију Кину у америчку орбиту како би се извршио притисак на Совјетски Савез. Према Кисинџеровим речима: „Отворили смо се за Кину...да уведе додатни елемент обрачуна за Совјете”. То би значило да би САД подмитиле Кину која би на тај начин деловала против Москве и помогла Никсоновој администрацији да организује грациозан излазак из Вијетнама. Кисинџер је претпостављао да су и САД и Кина „имали исти циљ” (Bosco 2018).

Међутим, овај покушај је завршио неуспешно. Кина никада није извршавала наредбе САД, нити се супротстављала Русији. Обуздавање Совјетског Савеза уз помоћ Кине није успело, па се поставља питање да ли је реално, да у данашњој расподели снага, САД покуша да ангажује Русију у обуздавању Кине? За овакав сценарио потребно је знатно побољшање односа САД са Русијом. „Идеја о усклађивању са било којом земљом ради безбедности је укорењена у принципима реализма и равнотеже снага дизајнираних да створе стабилизујућу равнотежу међу великим силама. Док реализам налаже да интереси и моћ треба да управљају и једним и другим, међународним пословима и спољном политиком САД, тешко је замислити да амерички дугорочни интереси игноришу идеале и вредности” (Rothstein 2021, 8). Међународна политика намеће висок интензитет надметања у циљу обезбеђивања што већег удела у светској моћи, што врло често подразумева да се моћ стиче на рачун других држава. Овакав поглед на међународну политику истиче офанзивни реализам, док је у случају дефанзивног реализма у питању максимизација безбедности (Nikolić i Talović 2024, 4). Досадашње понашање Кине указује на имплементацију офанзивног реализма у својој спољној политици. Циљ неће бити превасходно директно угрожавање САД, већ пре скретање пажње од акција у иностранству (Miršajmer 2017, 451) .

Свој развој и перманентни успон Кина је најпре имплементирала на нивоу региона. Њен утицај је растао

захваљујући, најпре, одмереној регионалној политици, али и тежњи да дужи временски период не изазива САД. Паралелно, Кина је модернизовала војску и морнарицу, претварајући своју војску у борбену снагу светске класе која је данас у стању да одврати било коју велику силу, истовремено анулирајући регионалне актере економским везама и када је потребно, принудом. „У погледу величине становништва и богатства – што су градивни блокови моћи...Кина има 4 пута више становника од САД а пројекције се крећу да ће их имати 3 пута више 2050. године,⁵ Пекинг ће уживати значајну предност у погледу латентне моћи” (463). Имајући у виду све ове чињенице, САД имају огроман интерес да успоре кинески економски раст у годинама које следе. Овакав тренд не би био погодан за америчко благостање, као ни за глобални просперитет, али је једини начин да САД сачува безбедност и доминацију.

Понашање и деловање САД усмерено према Кини, веома је слично понашању према Совјетском Савезу током Хладног рата. Упорност у спречавању да доминира Евроазијом, кључна улога у демонтажи потенцијалних хегемона као и коначна победа и потискивање Совјетског Савеза, демонстрирају опчињеност САД улогом „примата”. Ова тежња се рефлектује и на перцепцију Кине у међународним односима данас, и тешко да може бити умањена, а још мање изгледа има на пристајање поделу улоге „примата” са Кином у успону.

Схваћена као најозбиљнија претња безбедности САД, Кина је „проблем” који захтева посебно ангажовање. Да ли је извесно да се у овом контексту Русија искористи? Са позиције актуелне геополитике, овакав развој догађаја, бар за сада, није евидентан. Са једне стране, Кина и Русија имају другачије системе вредности и интересе, који су у супротности онима у САД. На пример, у последњој деценији, „Кина и Русија су скоро увек гласале на исти начин у Генералној скупштини УН. Насупрот томе, САД и Кина се слажу око двадесет посто времена. Стога, Сједињене Америчке Државе морају да раде са својим природним савезницима да развију начине да обуздају оба непријатеља истовремено” (Rothstein 2021, 9). Не треба, међутим, изгубити из вида, да савези који обезбеђују

⁵ Према подацима Светске банке, Кина је 2011. године имала 1.344.130.000 становника, док су САД имале 311.591.917 (World Bank, 2025). Према подацима Уједињених нација, очекује се да ће Кина до 2050. године имати 1.395.200.000 становника, а САД 408.700.000 (United Nations, 2004).

сигурност и просперитет Западу нису више у пуном сјају. Толерисање кинеске и руске експанзије у замену за мир и хармонију није прихватљива алтернатива за САД. Није занемарљиво нагласити да и Кина и Русија имају легитимне интересе који се морају узети у обзир. Међународно разумевање и присност двојице државника, Путина и Сија (*Xi Jinping*), истицано је годинама уназад, нарочито од почетка специјалне војне операције у Украјини. Подршка кинеског председника Сија Русији, упркос међународној изолацији, није изостајала. Амбиције стратешког преобликовања света од стране Путина, подржаване су, наглашавајући том приликом, са једне стране, блиско пријатељство, а са друге, не мање важан анимозитет према Западу. Доналд Трамп је и у прошлом мандату истицао Кину, а не Русију као главног такмаца на светској сцени. Имајући у виду све активнију и свестранију сарадњу Русије и Кине (војна, економска, технолошка), Трамп настоји да се утицају Пекинга што агресивније супротстави. Актуелно отопљавање односа са Русијом може се посматрати као један од потеза Трампове администрације ка поткопавању односа на релацији Москва-Пекинг. Покушај Ричарда Никсона из 1971. да Кину стави под недра САД, сличан је приближавању Трампа и Путина, извлачећи Русију из изолације Запада, док истовремено поентира минирајући њене односе са Кином. Разлика је, међутим, што је Кина данас друга светска економија, са значајним војним арсеналом и вишегодишњим добрим односима са Русијом, упркос убеђивању Русије од стране САД, да јој главна опасност прети од Кине, а не од НАТО или ЕУ (што је Трамп истицао у свом првом мандату, а истој стратегији се приклања и данас). Стратешке и идеолошке основе на релацији Пекинг-Москва веома су снажне. Да би Америка успела у намери да овај савез разбије, неопходно би било идеолошко приближавање Русији, што упркос Трамповој ауторитарној политици, у актуелним геополитичким околностима за сада није изгледно.

ЗАКЉУЧАК

Америчко–руски односи у постхладноратовском периоду показују јасну цикличност, периоде ограничене сарадње и „ресетовања” увек је пратило ново погоршање и продубљивање неповерења. Анализа политике „ресетовања” у време администрације Барака Обаме указује да, иако је постојала декларативна воља за

побољшањем односа, иза ње су се крили различити интереси и мотиви. Са америчке стране, „ресетовање” је било инструмент усмерен на контролу руског утицаја у постсовјетском простору и покушај да се Русија делимично укључи у западноцентрични поредак, али под условима које је дефинисао Вашингтон. Са руске стране, политика приближавања представљала је тактички маневар са циљем добијања времена и ресурса за јачање сопствене позиције и повратак статуса велике силе.

У том смислу, нарушавање односа није искључива одговорност једне стране, већ последица међусобно супротстављених стратегија. Америчка страна је тежила да задржи доминацију у међународном систему и да ограничи маневарски простор Русије, док је руска страна у побољшању односа видела могућност да обезбеди предах и учврсти утицај у свом регионалном окружењу. Прикривене намере биле су присутне код обе стране: док је Вашингтон у јавној реторици истицао сарадњу, у пракси је наставио политику ширења НАТО-а и јачања утицаја на постсовјетском простору. Москва је, с друге стране, формално прихватала дискурс сарадње, али га је користила као инструмент за ојачавање сопствених позиција унутар и изван региона.

Отуда се може закључити да је „ресетовање” више било тактизирање него искрен покушај трајне нормализације односа. Ово објашњава зашто се побољшања односа по правилу јављају са сменом америчких администрација, свака нова власт у Вашингтону жели да тестира могућност сарадње са Москвом, али се убрзо испостави да дубински супротстављени интереси онемогућавају дугорочни успех. Геостратешки фактори који стоје иза овог трајног неповерења обухватају питање ширења НАТО-а, безбедност источне Европе, контролу енергетских ресурса, као и положај Русије у постсовјетском простору. Осим тога, значајан утицај имају и унутрашњи политички фактори, потреба америчких и руских лидера да у очима домаће јавности потврде сопствену снагу и одлучност, што додатно сужава простор за компромис.

Посебан значај у овом контексту имају успон Кине и јачање групације БРИКС. Успон Пекинга довео је до новог баланса у глобалној политици, приморавајући Москву да се све више ослања на стратешко партнерство са Кином, што утиче и на динамику односа са Сједињеним Државама. Истовремено, БРИКС је постао симбол изазова западној доминацији и покушај артикулисања

алтернативног центра моћи, што је ојачало позицију Русије у глобалном систему, али истовремено и појачало сумње САД у стварне намере Москве. Оба фактора, и Кина и БРИКС, делују као додатни катализатори неповерења, који америчко-руске односе све више уклапају у шири оквир глобалног ривалства.

Сходно томе, хипотеза постављена у раду, да је неуспех „ресетовања” последица како супротстављених спољнополитичких стратегија, тако и ширег међународног окружења, потврђена је анализом. Истовремено, помоћна хипотеза да америчко-руски односи дугорочно остају оптерећени структурним неповерењем, добија додатну потврду у континуитету криза и тензија које надвлађавају повремене покушаје сарадње.

Закључна оцена је да америчко-руски односи нису само резултат одлука актуелних политичких лидера, већ пре свега производ структурних ограничења и конфликта интереса који су дубоко укорениjeni у глобалном систему. Управо зато, иако се у будућности могу очекивати нови покушаји „ресетовања”, мало је вероватно да ће они довести до трајне нормализације, јер је логика конкуренције између Вашингтона и Москве трајно уграђена у међународни поредак. Све то упућује на закључак да ће америчко-руски односи остати један од главних извора нестабилности и неизвесности у глобалној политици, уз могућност ограничене сарадње искључиво у областима у којима постоји препознатљив заједнички интерес, као што су контрола стратешког наоружања и борба против транснационалних безбедносних претњи.

РЕФЕРЕНЦЕ

- Analytical Credit Rating Agency [ACRA]. 2025. “Research 2812”. <https://www.acra-ratings.ru/research/2812/>.
- Arbatov, Alexei G. 2008. “Russia and the United States – Time to End the Strategic Deadlock”. *Briefing* 10 (3): 1–12. Moscow: Carnegie Moscow Center.
- Åslund, Anders, and Andrew Kuchins. 2009. *The Russia Balance Sheet*. Washington, DC: Peterson Institute for International Economics, Center for Strategic and International Studies.
- Bosco, Joseph. 2018. “Kissinger’s Historic China Policy: A retrospective”. *The Hill*. <https://thehill.com/opinion/international/408507-kissingers-historic-china-policy>.

- Çoban, Önder. 2021. "USA – Russia Relations in the Obama Period: Reflections of Reset Policy". *Uluslararası İlişkiler Çalışmaları Dergisi* 1 (2): 94–110.
- Cropsey, Seth. 2021. "Is There a Russia Card?" *Strategika – Conflicts of the Past as Lessons of the Present* 70: 3–5.
- Elzner, Volfram. 2021. *Kineski vek*. Beograd: Laguna.
- Hirss, Martins. 2019. "U.S. Grand Strategy Towards Russia 2001–2017". *Security and Defence Quarterly* 26 (4): 98–121. DOI: 10.35467/sdq/112050.
- Joffe, Josef. 2021. "Forget the Russia Card". *Strategika – Conflicts of the Past as Lessons of the Present* 70: 6–7.
- Judah, Ben, Jana Kobzova, and Nicu Popescu. 2011. *Dealing With A Post-BRIC Russia*, London: European Council on Foreign Relations.
- Kaczmarek, Marcin. 2009. "Russia's Expectations concerning Barack Obama". *CES Commentary* 17: 1–5.
- Karaganov, Sergey. 2018. "The New Cold War and the Emerging Greater Eurasia". *Journal of Eurasian Studies* 9 (2): 85–93. DOI: 10.1016/j.euras.2018.07.002.
- Kipgen, K Thangjalen, and Sukalpa Chakrabarti. 2022. "The Politics Underpinning the BRICS Expansion". *Journal of Liberty and International Affairs* 8 (3): 445–458. DOI: 10.47305/JLIA2283445k.
- Kober, Stanley. 2003. "59. US-Russian Relations". In *CATO Book for Congress. Policy Recommendations for the 108th Congress*, 593–601. Washington, DC: CATO Institute.
- Lukyanov, Feodor. 2009. "What Next After Warheads and Ideologies?" *Russian Analytical Digest* 66, 2–4.
- Miller, Steven E., and Alexey Arbatov. 2021. *Nuclear Perils in a New Era: Bringing Perspective to the Nuclear Choices Facing Russia and the United States*. Cambridge, MA: American Academy of Arts and Sciences.
- Miršajmer, Džon. 2017. *Tragedija politike velikih sila*. Belgrade: Čigoja štampa.
- Moyar, Mark. 2021. "Triangulating Russia. The U.S.-Russia Relationship". *Strategika – Conflicts of the Past as Lessons of the Present* 70: 17–18.
- Nikolić, Danijela, i Violeta Rašković Talović. 2024. „Spoljna politika SAD u 21. veku i pitanje morala u međunarodnim odnosima u teoriji i praksi”. *Srpska politička misao* 86 (4): 7–25. DOI: 10.5937/spm86-51394.

- Pifer, Steven. 2015. "US-Russia Relations in the Obama Era: From Reset to Refreeze?" In *OSCE Yearbook 2014*, 111–123.
- Piper, Laurence. 2015. "The BRICS Phenomenon: From Regional Economic Leaders to Global Political Players". *BRICS Initiative for Critical Agrarian Studies (BICAS) Working Paper 3*.
- Putin, Vladimir. 2007. "Speech and the Following Discussion at the Munich Conference on Security Policy". *President of Russia*. <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/24034>.
- Roberts, Andrew. 2021. "Balancing Interests and Fears". *Strategika – Conflicts of the Past as Lessons of the Present* 70: 21–22.
- Rodriguez-Triocci, Emilio. 2024. "What about the BRICS? Examining Power Politics in a Changing World Order". *Journal of Political Power* 17 (1): 21–41. DOI: 10.1080/2158379X.2024.2341018.
- Rothstein, Hy. 2021. "Containing China". *Strategika – Conflicts of the Past as Lessons of the Present* 70: 8–10.
- Rumer, Eugene and Richard Sokolsky. 2019. *Thirty Years of U.S. Policy Toward Russia: Can the Vicious Circle Be Broken?* Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace.
- Russell, Martin. 2018. "US-Russia Relations: Reaching a Point of No Return?" *European Parliament Research Service*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628230/EPRS_BRI\(2018\)628230_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628230/EPRS_BRI(2018)628230_EN.pdf).
- Russell, Martin. 2022. "US-Russia Relations: Geopolitical, Security, Economic and Human Dimensions". *European Parliament Research Service*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/698919/EPRS_BRI\(2022\)698919_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/698919/EPRS_BRI(2022)698919_EN.pdf)
- Rutland, Peter, and Gregory Dubinsky. 2008. "US Foreign Policy in Russia". In *US Foreign Policy*, eds. Michael Cox and Doug Stokes, 239–258. Oxford: Oxford University Press.
- Sergunin, A. A. 2020. "Russia's Strategies towards BRICS: Problems and Opportunities". *Vestnik RUDN. International Relations* 20 (3): 534–542. DOI: 10.22363/2313-0660-2020-20-3-534-542.
- Smith, Mark A. 2004. "The Russia-USA Relationship". *Russian Series 04/12*. Caberley, Surrey: Defence Academy of the United Kingdom, Conflict Studies Research Centre.
- Stent, Angela. 2012. "US-Russia Relations in the Second Obama Administration". *Survival: Global Politics and Strategy* 54 (6): 123–138. DOI: 10.1080/00396338.2012.749635.
- Stojadinović, Miša. 2024. *Neoliberal Myths and Reshaping the Contemporary World Order*. Thunder Bay: Pixia Literary Workshop.

- The White House. 2010. "U.S.-Russia Relations: 'Reset' Fact Sheet". *The White House, President Barack Obama*. <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/us-russia-relations-reset-fact-sheet>.
- Trenin, Dmitri. 2014. "The Obama Administration's Policy Toward Russia: A Moscow Perspective". *Kokusai Mondai (International Affairs)* 630. https://www2.jiia.or.jp/en/pdf/publication/2014-04_004-kokusaimondai.pdf.
- World Bank. 2025. "Population Data". <http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>.
- Ziegler, Charles. 2014. "Russian-American Relations: From Tsarism to Putin". *International Politics* 51 (6): 671–692. DOI: 10.1057/ip.2014.32.
- United Nations. 2004. *World Population to 2300*. New York: United Nations, The Department of Economic and Social Affairs of the United Nations Secretariat.

Danijela Nikolić*

*Faculty for International Politics and Security,
Union – Nikola Tesla University, Belgrade*

US–RUSSIAN RELATIONS: BALANCING INTERESTS AND FEARS

Resume

The fluctuation of US–Russian relations points to the fact that the correlation between these two countries represents one of the most significant and complex aspects of global politics, and that it is intertwined with phases of cooperation and rivalry, which continuously influence the formation of the global order. With the bloc division of the world into “East” and “West”, it was precisely the relations between these two powers that determined events and shaped political circumstances on the world geopolitical scene. With each change of administration, the competitive relationship between Washington and Moscow has continued, accompanied by limited enthusiasm for cooperation, mainly in the domain of arms control and the fight against global threats. The aim of this paper is to analyze the initial phase of improving relations, fueled by the “reset” tendency, as well as the outbreak of a new wave of tensions in US-Russian relations, identify key events and policies that shaped relations between the United States and the Russian Federation at the beginning of the 21st century, as well as to identify the causes of the failure of the “reset”. The contrasting foreign policy discourses of Moscow and Washington, the rise of the BRICS, and the expansion of China have posed a significant challenge to the liberal order led by the US. Using content analysis and discourse analysis methods, the author will provide insight into the factors that have contributed to the deterioration of US–Russian relations,

* E-mail address: ninadaca@yahoo.com; ORCID: 0009-0005-1824-3398.

with a focus on the opposing tendencies of these two states in foreign and domestic policy.

Keywords: United States, Russian Federation, “reset”, geopolitics, BRICS, China

^{**} Овај рад је примљен 27. марта 2025. године, а прихваћен за штампу на састанку Редакције 8. августа 2025. године.